

Bespreking: Guus van der Veer

Maxim Februari: 'De maakbare man' Notities over transseksualiteit. Amsterdam, Uitgeverij Prometheus, Amsterdam 2013. ISBN 978 904 46 2318 5 (Gender dysforie, transseksualiteit, ED/1) Zie ook www.uitgeverijprometheus.nl

Soort boek/ziekte/stijl: Dit boek is een verzameling van interessante weetjes rondom gender dysforie en transseksualiteit, in het bijzonder over de transitie van vrouw naar man. Gegevens uit de vakliteratuur worden afgewisseld met ervaringen van de schrijver. De schrijver presenteert zich hierbij niet als patiënt met een stoornis, en alleen een enkele alinea kan als *patiënt* ervaringsverhaal worden gelezen.

Over de schrijver: Maxim Februari is schrijver, filosoof en jurist. Hij is lid van het zelfstandig adviescollege DEGAS (Dutch Expert Group Aviation Safety), schrijft over risico's en veiligheid, over rechtsprincipes, kunst en andere maatschappelijke onderwerpen en publiceert wekelijks een column op de opiniepagina van NRC Handelsblad. Hij publiceerde in 2000 een proefschrift over de verhouding tussen economie en ethiek. Hij schreef eerder onder de naam Marjolijn Februari essays en romans, waaronder *De literaire kring* (2007) en *Ons soort mensen* (2011). Zie ook: <http://www.maximfebruari.nl/>

Korte beschrijving: In dit boek vertelt Maxim Februari over wat er gebeurde nadat hij in de herfst van 2012 bekend maakte dat hij voortaan verder zou leven als man: de reacties uit zijn sociale omgeving waren op zijn zachts gezegd zeer uiteenlopend. Met het boek wil hij bijdragen aan een beter begrip van transseksualiteit.

In het boek beperkt hij zich niet tot zijn eigen ervaringen, hij gaat ook in op de betekenis van sekse in de samenleving en juridische regelingen rondom geslachtsverandering. In het eerste hoofdstuk gaat het over begrippen als sekse, gender en interseksualiteit (het hebben van lichamelijke kenmerken die geen uitsluitsel geven over de sekse). Andere hoofdstukken gaan over taal en etiquette (wat moet je zeggen: transgender of transseksueel?), testosteron (toediening en reputatie), de verhouding van de transeksueel tot het eigen lichaam en de lichamelijke gevolgen van een hormoonkuur, de consequenties van geslachtsverandering voor relaties, en min of meer bekende personen die een geslachtsverandering ondergingen, zoals koningin Christina van Zweden.

Wat viel op: Het boek geeft ook een aantal regels voor het intermenselijk verkeer, zoals: "*Accepteer dat mensen behoren tot het geslacht waartoe ze zeggen te behoren*". "*Praat niet met anderen over iemands transitie*".

Citaten:

(blz 14) "Gender dysforie, het gevoel dat er iets mis is met de rol die je krijgt toebedeeld (dysforie is het tegenovergestelde van euforie), kun je niet meten, aantonen, bewijzen". (..) "Het is niet omdat ik zo mannelijk ben, dat ik een geslachtsaanpassende behandeling wil, maar omdat ik een man ben. Hoe ik dat weet? Dat is nu precies het Geschlechtszugehörigkeitsgefühl. De vaste overtuiging dat anderen zich vergissen wanneer ze denken dat je een vrouw bent."

(blz 18) “Op de website van de Intersex Society of North America vind ik een staatje waarin verschillende vormen van interseksualiteit zijn opgenomen. In de Noord-Amerikaanse populatie, staat daar, heeft 1 op de 1666 mensen geen xx- of xy-chromosomen; 1 of 2 op de 1000 mensen wordt geopereerd om de geslachtsdelen te ‘normaliseren’; 1 op de 100 mensen wordt geboren met een lichaam dat afwijkt van standaard mannelijkheid of vrouwelijkheid.”

(Blz 68) “Goed, waar hadden we het ook alweer over? O, ja. Mijn penis. Wil ik een penis, heb ik een penis, wat voor penis, vragen, vragen, vragen. Nu kunt u me er de volgende keer dat wij elkaar tegenkomen in de gangen van het Concertgebouw best weer over aanspreken, maar ik vrees dat u het antwoord erop nooit zult krijgen”.

(Blz 79) “Het vinden van de juiste dosering testosteron kan dus wat tijd kosten, ook al omdat iedereen op een andere manier gevoelig is voor de werking van het hormoon. Zelf begon ik me na een half jaar licht gedeprimeerd te voelen; bij bloedonderzoek dat ik liet doen, bleek mijn testosteronniveau te zijn teruggezakt naar de lage mannelijke regionen. Zodra ik de dosering verhoogde vrolijkte ik meteen weer op.”

Recensies/Extra: Zie bijvoorbeeld de recensie van Marc van Oostendorp (<http://marc-las.blogspot.nl/2013/03/maxim-februari-de-maakbare-man.html>) “De maakbare man lijkt me ook een heel prettig boek voor mensen die zelf met hun sekse-identiteit worstelen, vanwege de nuchtere toon en het gebrek aan zelfmedelijden.”
Of het artikel van Sabine van der Berg (<http://www.volkskrant.nl/vk/nl/3184/opinie/article/detail/3405583/2013/03/07/Jammer-dat-Februari-voorbijgaat-aan-de-kinderen-van-transseksuelen.dhtml>):
“Jammer dat Februari totaal voorbijgaat aan de kinderen van ouders die op latere leeftijd van geslacht veranderen”.